

Associació P. Forana
Princesa, 24
07240 Sant Joan

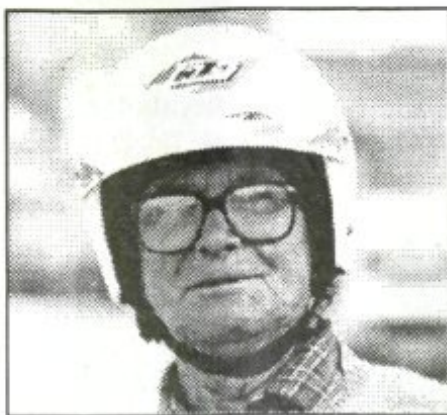
FLOR DE CARD



SANT LLORENÇ DES CARDASSAR



18
AHORRO
CONF
LES BALEARS
ARÇ DE 1993 * N° 192





Contribucions

A un dels plens matinals del mes de març el nostre Consistori va acordar cedir per cinc anys la recaptació de les contribucions municipals a la Comunitat Autònoma, abandonant d'aquesta manera en mans alienes un servei que, si la memòria no ens traïciona, havia controlat des de sempre. És una decisió que respectam però que no creim encertada, ja que som del parer que l'economia del poble, tan mancada de recursos, en sortirà perjudicada considerablement.

Si hem interpretat bé els informes, la Comunitat Autònoma percebrà per aquest servei un 3% sobre la recaptació voluntària, percentatge que s'incrementarà en un punt quan es tracti de l'executiva. Si tenim en compte que a partir de l'any que ve, amb la revisió del catastro, la recaptació voluntària podria arribar als 500 milions de pessetes, tendrem que per aquest concepte hauréem de pagar uns 15 milions cada any de comissió, i una bona partida més per l'executiva i les contribucions especials.

Apart d'aquesta oferta, en cas que l'Ajuntament hagués optat per cuidar-se'n ell mateix, en tenia tres més: una de l'anterior recaptador -que s'oferia per un percentatge similar a l'esmentat abans-, una de la Caixa de Pensions i una altra de Sa Nostra, entitats que s'haguessin cuidat de la recaptació voluntària sense cobrar res. En aquest cas l'Ajuntament hauria hagut de contractar una persona per cobrar la recaptació executiva. És evident que amb tres o quatre milions anuals s'hauria pogut pagar bé un funcionari que fés aquesta feina.

¿Per què, per tant, s'ha optat per gastar més de vint milions cada any, quan amb tres o quatre n'haguessin sortit? No ho sabem. És ver que un llorenç tendria més escrúpols que un extern a l'hora d'exigir un cobrament a les males, i també que els polítics encarregats potser no s'atrevirien a ordenar un embargament de béns en cas que fos necessari, però el que es perdria per aquest costat no creim que arribàs a la diferència anual de milions que hi ha entre les dues opcions.

I a més, si volem dignificar la figura del funcionari no podem pressuposar que faria les coses malament si li encarregassin aquesta tasca, i tampoc no ens poden acusar de xovinistes si pensam que un empleat de l'Ajuntament de Sant Llorenç compliria tan bé com un altre de la Comunitat Autònoma.

Amb aquesta decisió s'han llevat un maldecap de damunt, però han perjudicat les arques municipals, i els temps no estan per rovisos d'aquesta envergadura.

Flor de Card

Revista d'informació general de Sant Llorenç des Cardassar (Mallorca).

Adreça: carrer de Sant Llorenç, 36

Telèfon: 569119

Publicitat: Maria Galmés * Telèfon: 569509

Març de 1993

Número 192

Edita: Associació Cultural Flor de Card

C.I.F.: G07608185

Imprimeix: Apóstol y Civilizador (Petra)

Dipòsit legal: 765-1973

Director: Josep Cortès i Servera

Consell de Redacció: Felip Forteza
Maria Galmés
Guillem Quina
Joan Santandreu
Guillem Soler

Col.laboren

Joana Soler	Llorencins amb casc	Portada
Jospe Cortès	Espipellades	3
	El parlamentari Sansó	10
	Crònica informal	14
	Tal dia com avui	21
	Cardassar	24
Guillem Pont	Gent de la nostra gent	4
Sol, i de dol	Batec	6
Jaume Bassa	Son Carrió	9
Ignasi Umbert	I.T.B.	13
	Quintet Brass	13
Maria Bel Sancho	Associació juvenil	15
Jaume Galmés	Poesia	16
Eduard Perales	Filatèlia	17
Magdalena Umbert	La darrera rondalla	18
Ramon Rosselló	Història	19
Xesc Umbert	El temps	20
Jospe Cerdà	La punyetera droga	21
Maria Galmés	Si lleu...	22
	Demografia	22
	Comptabilitat	
Antoni Aulf	Bàsquet	23
Antoni Sansó	Fems	23
Bel Nicolau	Distribució	



Tenen tota sa raó del món es qui diven que *rectificar és de savis*, i ja sabem que es qui afica sa banya, si no dóna una passa enrera no serà capaç de desficar-la.

Però si començam a rectificar cada dos per tres, en lloc de savis mos diran que lo que som és uns irreflexius i uns *espontàneos*, i que més valdria que qualche pic mos ho pensàssim un poc millor abans d'actuar.

I és que es del PP-UM ja se comencen a passar: primer votaren que ses aigües s'havien de donar a una empresa privada i més tard firmaren un manifest perquè se municipalitzàs es servei; en es mateix ple se negaren a que s'Ajuntament subvencionàs una part d'es cost de s'aigua neta i després remugaven perquè la trobaven cara; un dilluns votaren en contra de sa renovació d'un compte de crèdit i es dijous vinent votaren a favor.

Pensau-vos-ho bé, parlau-ne, sospesau pros i contres, consulta lo que faci falta, jutjau, discutiu... però aclariu-vos, tios!



Està ben vist que sempre plou quan no hi ha escola.

¿Vos imaginau si en Toni Cuc arriba a tenir immunitat parlamentària -com té ara quan s'Ajuntament volia urbanitzar sa Punta de n'Amer, o quan concediren sa platja de sa Coma an en Moll, o quan va passar lo de Democoma, o...? N'hagués pogut fer caure de trons, llamps, pestes i renecs sense por que el tancassin a sa presó.

De totes maneres, pareix que darrerament s'ha espavilat i ha tornat començar a donar branca an es contraris, que és lo que millor sap fer. No hi temps que no torn.



Tant m'és si deis que es pacte de s'oposició ha durat de Nadal a Sant Esteva com si comentau que ha tengut una arencada de cavall i una arribada d'ase, perquè de ses dues maneres sa raó vos vessarà per damunt es cap.

D'es quatre punts d'es manifest només se n'ha complit un -tocau fusta, que ets altres també s'haurien de complir- i ja ho han enviat tot an orris: a sa recaptació d'es *retorial*, a sa recollida d'es fems i a s'endeutament d'es poble cadascú ha pres p'es seu vent i es pacte ha acabat com sa processó de Maria.

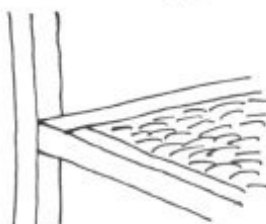
Per cert, qui o què punyetes devia ser aquesta Maria que sempre acabava tan malament com ses processons?



Es grip i es tords solen comparèixer en s'hivern, ses al·lèrgies a sa primavera, ses insolacions, sa salmonel·losi i ses cigales en s'estiu, es constipats a sa tardor..., és a dir, cada cosa a son temps, així com Déu mana.

Es nostro batle, però, se veu que deu tenir un cicle diferent d'ets altres llorencins, perquè ses malalties li sobrevenen en dilluns, a hores de ple, sobretot si és un poc polèmic. No em digueu que no sigui curiós que es diumenges se trobi tan bé que pugui anar an es futbol, maldament bufi xelistre, i en canvi l'endemà s'hagi de colgar amb ses gallines.

Ara que segons com se miri també n'hi ha molts -i jo es primer!- que es dilluns no anirfem a fer feina si poguéssim dependir. Llàstima que no tots siguem batles!



Aiximateix hi ha trenques d'una persona a una altra.

El *Rei Pare* va renunciar al trone d'Espanya per afavorir sa concòrdia entre es que haguessin estat es seus súbdits; en canvi sa majoria d'es regidors de Sant Llorenç s'hi afuarien amb ses ungles si qualcú els volgués fer aixecar d'una trista cadira de bova. Llastimós, no?

Potser que sa paret de sa placeta d'es morers faci més planta que sa d'es solar de sa presa, que se veu bé que es paredadors ja n'han après, però m'hi posaria mesions que no hi trobareu ni sa meitat de caragols.



Josep Cortès



Antoni Genovart Espinosa

Moltes vegades m'he demanat què és l'art.

Tal vegada perquè em ressona aquell concepte antic que assenyala que l'art és tot allò que, realitzat per l'home, és capaç d'arribar al món íntim dels sentiments aliens. Que és capaç de suggerir re-creacions o emocions a les persones allunyades, almanco relativament, de la mà o de la pell -no del cervell- de l'autor.

I la pregunta s'esdevé perquè no gaire vegades hi ha sintonia entre el concepte que tenc interioritzat i tot allò que la societat actual es cuida d'oferir o vendre sota l'etiqueta o a manera d'obra d'art.

Potser és un problema de sensibilitat. Potser tenc call al sentiment, o tal vegada, és un problema educacional. Certament, almanco que recordi, l'escola que vaig sofrir tenia ben poca cura del món dels sentiments com del món de l'art.

Però també hi cap la possibilitat que els mecanismes, subtils i alhora perfectes, de la societat actual ens condicionin el concepte de l'art per tal de posar l'etiqueta artística a allò que interessa vendre en comptes de posar-la a l'obra capaç d'arribar al món individual de les emocions.

Certament existeix aquesta lluita interna. I és un problema personal a resoldre... el que sí tenc com a cert, des de l'esglaió de l'escepticisme, és que hi ha molts de paràmetres manipuladors que intervenen en els conceptes. I que l'art no és precisament un dels conceptes més alliberats.

I tot considerant la subjectivitat personal i la receptabilitat diferent a cada moment

Tot això surt a rotlo perquè l'altre dia de pagès vaig tenir una sensació que feia molts d'anys no havia tingut.



Escoltant una peça de música em vaig distreure en adonar-me que la pell del braç s'amuntava a l'entorn dels pèls, formant-se allò que anomenam pell de gallina. Feia molts anys, -potser hauria de recórrer al recital de Raimon a l'antic quarter de Manacor- que no tenia una sensació semblant en escoltar la melodia d'una cançó.

Uns moments abans, n'Antoni m'havia convidat a passar al seu estudi per mostrar-me la tècnica de composició amb l'ordinador, "...mira, et dona les mateixes possibilitats

que si escriguessis un text, tries un instrument, graves la melodia, el ritme, llavors un altre... i així. Si vols pots copiar, repetir, borrar... les mateixes possibilitats que un processador de textos..."

Com a cloenda de l'explicació em va posar algunes composicions experimentals i després "Aina" i "Llucia". La resultant de la mescla d'emoció i sorpresa fou la pell de gallina.

Quina harmonia!, quina dolçor!

Pressumptament hi ha un torrent d'amor i de pau interior. Altrament la



suavitat esdevindria força i estrèpit. Coneixent una mica n'Antoni res no resulta estrany, la seva timidesa, la seva tendresa es transforma en una lògica concatenació de notes. És una part d'ell mateix i del seu entorn familiar el que surt per l'altaveu arribant al tímpan i al cervell.

N'Antoni Genovart i Espinosa *Càndil* va néixer a Artà - "...Càndil ve de Sa Colònia i sembla que els càndils de Sa Colònia provenien de Sant Llorenç..." -, la seva afició per la música i el solfeig, de banda una certa tradició familiar, s'esdevé de quan anava a escola a Ca's Frares d'Artà. Començà amb la guitarra i la trompeta per passar, després, a *sonar el piano*.

Com molts altres joves d'aquesta

terra començà a treballar a l'hosteleria, i seria a l'Eurotel de la Costa dels Pins on coneixeria una llorencina de forta personalitat -n'Aina Maria Llodrà *Monita*- de la qual en quedaria prendat (o a l'inversa que mai no se sap). Fa cinc o sis anys que feren l'esclafit muntant el niu a la vila, a la part alta del carrer del Nord.

N'Antoni i la seva flauta foren una incorporació ben aprofitada a la banda local de música en un moment de maduració i expansió.

La peça "Llucia" representa una fita en el món artístic i cultural de la vila en ésser, almanco que sàpiga, la primera peça de música oferta al públic llorençí composta per un lloren

çà d'adopció -això sí, nascut a Artà-

De l'estrena de la peça, solament coneixia determinats i generosos comentaris, i m'imagin la sensació i la íntima satisfacció que van experimentar tant ell com els seus.

Ara conec una mica el seu treball i l'eina. No és difícil imaginar les hores, l'entrega, el plaer i la generositat que s'amaga rera cada compàs.

Aiximateix és fàcilment deduïble el sentiment que hi ha rera els títols de les seves peces.

I escoltant les seves obres hom se n'adona de l'ésser i la personalitat de n'Antoni.

Texte: Guillem Pont

Dibuix: Josep Cortès

AMB LA MATEIXA FREQUÈNCIA!

A Menorca i a les Pitiüses

Les entitats sotasignants instam el Govern Central a respectar les mateixes freqüències que des de fa anys permeten la recepció de les televisions autonòmiques de Catalunya i de València a Menorca, Eivissa i Formentera, on gaudeixen de gran acceptació. Aquests canals són una eina d'acostament i coneixement mutu amb aquells dos països, amb els quals compartim història, llengua i cultura, i moltes altres característiques com a països mediterranis. Qualsevol altra "solució imposada" causaria greus perjudicis i seria vista com un menyspreu a la iniciativa social i als drets dels ciutadans.

Oferim el nostre màxim suport a aquesta justa reclamació del menorquins, eivissencs i formenterers, amb els quals compartim en aquests moments històrics un projecte nacional comú de recuperació de l'autogovern, iniciat a partir de l'aprovació de l'Estatut d'Autonomia vigent. Ens comprometem a promoure una relació fluïda a tots nivells (econòmic, social, lúdic, informatiu, cultural...) entre les nostres illes i demanem a les institucions que estimulin i afavoresquin aquesta col·laboració.

Reclamam, finalment que urgentíssimament es trobi una via per a un model propi de RTV autonòmica balear, peça essencial de la construcció del nostre país; que es garanteixi la recepció del senyal audiovisual en condicions òptimes de les ràdios i televisions en català, i sobretot del Canal 9, i que es legalitzin formalment les freqüències emprades per a aquesta recepció, cosa que ja passa d'hora; que es doni tot el suport necessari a les emissores de ràdio i TV d'àmbit local i comarcal, que jugaran un paper importantíssim en la vertebració social, cultural i nacional del nostre poble. A la consecució d'aquests objectius dedicarem els nostres millors esforços.





Radar

La policia municipal de Sant Llorenç va muntar, la setmana passada, el famós radar, amb el qual van augmentar considerablement les arque municipals. No se sap si aquest aparell tan sofisticat ha servit per a què la gent no corri tant o per poder "fer duros". El que és cert és que hi va haver bastanta de gent sancionada.

Aquest aparell, el cost del qual ronda els 13 milions de pessetes, no l'ha comprat l'Ajuntament, ni tampoc la policia local, ha estat cedit per una temporada pel Govern Autònom de les Illes Balears.

Ja ho sabeu, quan observeu un ZX blanc a la vorera de la carretera, a poc a poc i bona lletra.

Toponímia

Aquest títol va esser el de la darre-ra conferència dels col·laboradors en el llibre del centenari de Sant Llorenç. Les persones encarregades de dur-la a terme foren Raquel Rodríguez i Miquel Grimalt. La conferència fou prou interessant per poder conèixer el nostre entorn. Una feina molt laboriosa i acurada, amb uns mapes i altres elements, perquè nosaltres poguem entendre millor la situació de les nostres camades, camins, puigs, partions, quarterades, llogarets, torrents... Gràcies per la feina i per apropar-nos al gran desconeixement que tenim de la nostra terra.



Exposicions

A partir de dia 20 de març, a una de les sales d'exposicions de Bier (Suïssa) i també a París, es podran contemplar les darreres creacions d'en Joan Ramis, al qual desitjam tot l'èxit que es mereix en aquestes ciutats on l'art ocupa un lloc destacat. En Joan de tant en tant ve a Mallorca per dur a terme aquestes obres, que més tard seran exposades a les sales de París i Suïssa. Sort i èxits.

Pacte UIM-UM

La presidenta d'Unió Mallorcaquina i fins fa pocs mesos Consellera de Cultura, Educació i Esports del Govern Balear, Maria Antònia Munar, el dia 19 de març va informar als mitjans de comunicació del pacte au-

tonòmic d'Unió Mallorcaquina i la Unió Independent de Mallorca. Ara bé, aquest pacte no sabem com repercutirà al consistori llorenç, ja que l'UIM està al govern i l'UM a l'oposició, esperarem a veure què passa.

Boteta

El passat dia 13 va concloure el IV Torneo Boteta del bar V.B. Els guanyadors foren una parella de dones, na Margalida Vaquer (qui ja havia estat campiona a una edició anterior) i na Margalida Bauzá, qui guanyaren nou de les onze partides que van haver de disputar. Els segons classificats foren A. Servera i J. Soler, que també tengueren una gran destacada actuació. Els qui no pareixia que tenguessin la sort de cara foren els guanyadors de l'anterior edició, en J. Soler i en Xamena.

El darrer dia tot va acabar amb l'entrega de trofeus, premis per tots els concursants i un sopar de pinyol vermell.

Enhorabona a tothom, i fins l'any que ve.

Diputat

Dimarts dia 16 de març, 16.30 pm, Parlament Illes Balears, Antoni Sansó promet el càrrec com a Diputat del





Parlament.

Antoni serà el substitut de Sebastià Serra, i es farà càrrec de les àrees d'Acció Social i Turisme. La comissió que es va desplaçar fins a Ciutat per presenciar aquest acte no va ésser poca (una vintena de persones), i quedà boca-badada quan va veure el funcionament; la veritat és que semblava una tertúlia de casino: polítics que llegien una revista de barques, un altre que parlava de la vedella que es rifa el diumenge, uns que sortien fora per fumar-se'n un, etc. etc. S'ha de dir que ens explicaren que la cosa no s'anima fins entrada de fosca, ja que al principi és quan fan les preguntes i la cosa és un poc avorrida.

La veritat és que val la pena anar-hi just per fer una visita cultural a aquest Parlament tan hermós. Creim que els polítics s'haurien d'espirrar per posar-se a l'altura de les instal·lacions.

Creim que tots els llorencins podem estar orgullosos de tenir el primer diputat democràtic llorençí. Enhorabona Toni, i endavant, però no oblidis Sant Llorenç.

Exposició del GOB



De dia 1 al dia 8 de març, i dins els actes organitzats per l'Àrea Socio-educativa Cultural de l'Ajuntament de Sant Llorenç, tingué lloc a Ca ses Monges una exposició titulada "PER UNA MALLORCA DIGNA".

Aquesta exposició itinerant, que ja

es va poder veure fa un parell d'anys als pobles veïns, és organitzada pel GOB, amb materials fotogràfics, cartells, etc. recollits a tots els indrets de l'illa.

Es pogueren veure fotografies de la Trapa, Es Trenc, Cabrera, Sa Dragonera, Sa Punta de n'Amer, i un llarg etc. de llocs pels quals el grup ecologista ha hagut de lluitar molt i fer molta de feina.

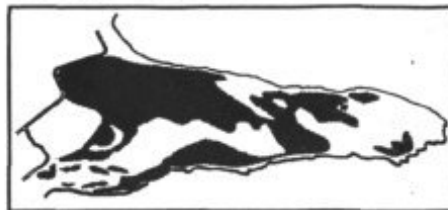
També es mostraren uns altres llocs on, per causa del turisme i principalment pel poc coneixement de l'ésser humà, han sofert un fort canvi que ha contribuït a què el troç de planeta que ens ha tocat guardar no sigui un exemple clar del que aquest grup ecologista voldria: abocadors de fums incontrolats, graveres il·legals, etc.

Lleure a lloure

El passat dissabte dia 13 es va reunir la nova associació juvenil en assemblea general extraordinària per constituir l'associació. Es van debatre punt per punt els estatuts proposats per l'Àrea Socio-Educativa, i un cop fetes les corresponents modificacions es va aprovar per unanimitat. Després es va passar a la votació dels diferents òrgans de govern interns, que varen ser els següents: com a president de l'associació, l'il·lustríssim Pep Galmés; com a vice-president monsenyor Joan Fullana; com a secretària miss Antònia Veny; com a tresorer S.S. Pere Santandreu; com a presidenta de cultura Sor Antònia Joana Santandreu; com a president de festes el nanet Rafel Umbert i finalment com a president de medi ambient i temps lliure el Mr. Rafel Febrer.

L'Associació Juvenil, que adopta el nom de *Lleure a Lloure*, està a l'abast de tots els joves, principalment llorencins, que s'hauran d'inscriure per pertànyer-hi. Per tenir una idea dels possibles interessats, es va fer una pre-inscripció, a la qual s'hi apuntaren més de cent joves.

Punta de n'Amer



Com una de les activitats desenvolupades dins el programa d'educació ambiental que du endavant l'Àrea Socio-Educativa i Cultural, i organitzada conjuntament amb la incipient Associació de Joves *Lleure a lloure*, el dia 9 de març es va fer una neteja a Sa Punta de N'Amer.

Primer de tot i per ser diumenge de matí, s'ha de dir que compareguren poques persones (poc més d'una vintena), sobretot pocs joves, cosa que en certa mesura és lamentable; els qui hi anarem ens ho passarem d'allò millor.

Per altra banda, cal esmentar que Sa Punta es mantenia actualment bastant neta, gràcies a la feina que l'amo nn Sebastià hi fa. Només estava bruta per dins les mates i davora els pins dels *domingueros*.

Una proposta que des d'aquí feim és que s'instal·lin papereres al llarg dels diferents camins que creuen Sa Punta (per cert n'hi ha moltes d'aparcades dins la cotxeria de l'Ajuntament).

Tampoc no estaria gens malmanet que l'Ajuntament i/o el Govern Balear -que mostren tant d'interés per ella a l'hora de promocionar turística- ment la nostra costa- fessin alguna cosa positiva per Sa Punta.

Què? Nosaltres no ho sabem massa, què es podria fer i com, ja que és una qüestió d'altres esferes. Però ben segur que hi ha alguna cosa per fer.

Sheffield

Els primers tres mesos de l'any la revista Flor de Card ha comptat amb un corresponsal a Sheffield (Anglaterra), es tracta del nostre estimat amic



Pere J. Santandreu. Fins ara no ens ha arribat cap crònica, però sabem que ens arribarà el fruit tard o d'hora d'aquest tres mesos de corresponsalia.

S'ha de dir que tan sols les revistes d'alt prestigi tenen corresponsals a països estrangers. Però tot s'acaba, dia 22 de març arribà en Pere i segurament tindrà coses per contar-nos durant un parell de mesos. Benvingut, Pere.

Ses Sitges



El passat diumenge dia 14 de març, el diari *El dia del Mundo* va dedicar les seves pàgines centrals a la Granja-escola de Ses Sitges, que com tots tocaríem saber està situada a Sant Llorenç i la duen dues persones amb gran carisma, en Guillem Pont i na Catalina Pons.

Des d'aquestes retxes volem donar l'enhorabona als propietaris de Ses Sitges per la seva feina, -tantes vegades tan poc reconeguda-, dins el món de l'educació ambiental i del lleure.

Gràcies per tot. Segurament mai us ho agraïrem així com cal.

Plens

Aquest mes els llorencins no ens podem queixar, hi ha hagut dos plens extraordinaris i un ordinari, amb uns punts a l'ordre del dia de molt d'interès per a tots els llorencins. Els temes centrals foren les aigües, els fons i la recaptació municipal. Al ple

de dilluns dia 15 de març, el batle de Sant Llorenç, Sr. Miquel Vaquer, no va poder assistir al Ple, amb un ordre del dia molt important, però sí que el dia anterior va poder presenciar, al camp de futbol *Es Moleter* el partit de futbol. Es veu que li va millor l'aire que fa pel futbol, que la calefacció de la sala de plens. És una llàstima que aquests plens es facin a les dotze del migdia, ja que és una hora que la gent no hi pot assistir amb facilitat. El dia 18 es va celebrar el ple ordinari, creim més que fou per complir l'expedient que no pas pels punts de l'ordre del dia.

Música i ball

Dia 14 de març, a la delegació de la Conselleria de Cultura del Govern Balear a Manacor, es va fer la presentació de la Federació de grups de música i ball popular. En aquesta presentació hi estaven convidats tots els grups i escoles de la comarca de Llevant, i encara que no hi varen assistir tots hi va haver una gran participació. Després de la presentació dels objectius de la federació, així com també la de la junta directiva, es va obrir un gran debat que durà prop d'una hora, llavors va acabar amb un *buffet*, i següent xerrant i bevent fins que vàrem tenir alè.

Teatre

La nit just abans dels boscos és el títol de la primera peça teatral de Bernard-Marie Koltès (1948-1989). És una obra que es va poder veure al teatre Malic de Barcelona del 25 de febrer al 13 de març. Aquesta peça teatral ha estat dirigida per Rafel Duran. La interpretació de l'únic personatge fou per en Mingo Ràfols, que fou l'encarregat d'actuar durant poc més d'una hora per un públic que omplia la sala.

La traducció al català d'aquest text,



original del francès, la va fer Sergi Belbel (també director i escriptor de teatre).

A tots ells la nostra enhorabona. Sabem que les crítiques teatrals han estat bonfíssimes, i a veure si prest la podem veure a algun dels teatres de Mallorca.

Aigües brutes

El dia 18 de març de l'any del Senyor de mil nou-cents noranta-tres passarà a la història llorencina com el dia que el nostre Ajuntament va donar el sus per enxufar les aigües brutes a la xarxa general del clavegueram.

A dir ver, ja n'hi havia una bona partida que feian estona que tenien connectat, alguns sense condemnar el clot negre, però la data història oficial és la que hem esmentat abans. Preniu nota.

Alpara

El dia 21 de març l'APA va organitzar una excursió al puig d'Alpara que comptà amb l'assistència d'una seixantena de persones, algunes de les quals partiren en cotxe fins al peu de la muntanya i d'altres amb bicicleta des de Sant Llorenç.

Grup Sol, i de dol



Confirmació

Després de més de sis mesos de preparació, un grup de 62 joves de Son Carrió, reberen el sacrament de la confirmació. Aquest període de temps és poc, ja que per quasibé totes les parròquies la preparació dura dos anys. A Son Carrió s'ha volgut fer aquest curs experimental de sis mesos.

Les persones encarregades d'impartir aquests cursos foren en Pep i en Toni (dos seminaristes, que estan ajudant a les parròquies de Sant Llorenç i Son Carrió, respectivament) i don Rafel, el rector titular de l'església de Son Carrió.

El 20 de març va arribar el dia en què aquests seixanta-dos joves reafirmaren les promeses del baptisme, com a cristians de l'església catòlica, i el bisbe de Mallorca Teodor Ubeda, els va fer les preguntes de reafirmació.

Però, a més a més, la celebració d'aquell dissabte comptava amb altres aspectes d'interès i a la vegada especials de l'església de Son Carrió: la visita pastoral del Sr. Bisbe, que està

fent a altres parròquies d'aquests indrets. El cap i pastor de la diòcesi de Mallorca, presidí la celebració.

I també la inauguració oficial de les obres de reforma i millorament que s'han duit a terme en aquest temple de Son Carrió. Aquestes obres han consistit en un nou enllumenat i un equip de megafonia, que realça la majestuositat del temple, remodelació del presbiteri, amb un altar nou i finalment amb la instal·lació d'un nou baptisteri a la capella de la Verge del Carme.

Aquestes reformes han estat possibles gràcies a les col·laboracions de tots els carrioners, tant amb aportacions econòmiques, com materials.

La missa, preparada pels joves i el rector, fou molt participativa, amb alegres cànecs, ofrenes i altres actes que amenitzaren molt la celebració.

Després de quasi dues hores de durada, tots els confirmants, varen convidar els assistents a un buffet a la plaça de l'església, que acabà amb música i sarau.



Jaume Bassa



Com és sabut, a darreries de febre el diputat del PSM Sebastià Serra va presentar la dimissió dels seus càrrecs a les institucions autonòmiques, per tal com li era impossible cuidar-se'n també de les seves tasques a l'Ajuntament de Ciutat i a la Universitat de les Illes Balears. El següent de la llista era en Joan Mayol, membre destacat del GOB i encarregat de la direcció de l'Albufera d'Alcúdia, qui ja havia ocupat un càrrec al Parlament durant l'anterior legislatura i que en aquests moments no es va veure amb coratge de deixar les seves obligacions dins l'esmentat espai natural i va renunciar a ocupar l'escó. Tocava el torn, per tant, a n'Antoni Sansó, qui va acceptar la tasca i el dia 16 del mes passat prometé el càrrec al Parlament de les Illes Balears. Per esser el primer llorenç que accedeix a les institucions autonòmiques hem considerat oportú fer-li aquesta entrevista.

De quan ençà t'interesses per sa política?

Crec que devia tenir 18 o 19 anys.

Com va esser que t'hi aficares?

En aquell temps jo vivia a Cala Rajada, i allà tant es sindicats com es Partit Comunista tenien molta força. Estaven tan ben organitzats que a ses eleccions del 79 varen treure dos regidors. Una persona jove, com jo, que s'interessava per sa política d'esquerres no tenia gaire per triar i vaig ingressar dins es PCE. Si hi hagués hagut altres partits ben organitzats a lo millor hauria tengut més alternatives, però no n'hi havia d'altre.



Quin temps hi estares?

Devers tres o quatre anys. Me va anar molt bé perquè aleshores es partit volia formar gent nova i organitzava cursets i seminaris a Madrid, en es quals diversa gent de prestigi t'ensenyava coses sobre economia, política, marxisme, institucions... Jo vaig ser un d'es primers mallorquins que hi va anar, i també d'es darrers, perquè no tengueren gaire continuïtat. Duraven 15 dies i vivíem allà mateix. Record que un d'es qui mos donaven es curset era en Ramón Tamames. Crec que me varen ser profitosos perquè m'ensenyaren un poc sa teòrica de sa política.

Com és que passares al PSM?

Perquè també era un partit d'esquerres i, més que res, perquè era d'aquí. En aquell temps el PCE estava allunyat d'es nostros problemes i tot se decidia des de Madrid, ja que duia una política general, més centralitzada; en canvi el PSM se preocupava de ses coses de Mallorca i havia deixat un poc aquelles coses d'es proletariat i tot allò. Va ser quan el PCE tengué aquella forta disputa sobre s'autonomia d'es partit, i molta gent com en Tamames, en Lerchundi, n'Ignasi Ribas... se'n va anar, i jo també ho vaig fer. He de reconèixer que aiximateix hi va influir sa proxi-

mitat de ses eleccions municipals i sa força que anava agafant el PSM. Mos reuníem una gent d'es poble interessada per sa política i trobàrem que es lloc on estaríem millor era dins es partit nacionalista, i a mi me posaren davant.

En aquests moments, com et definiries políticament? Que donaries més força a sa "S" de socialista o a sa "M" de Mallorca?

Crec que en aquests moments donaria més força a sa paraula Mallorca. S'esquerra ha evolucionat i es seus plantejaments també. Ja no és aquella lluita de classes d'abans, i ara ha agafat importància es nacionalisme i s'ecologia, sense deixar de banda s'aspecte social. El PSM, sense abandonar mai es postulats socials, ha d'evolucionar més cap a un partit nacionalista preocupat per sa defensa de sa terra. Avui un nacionalisme únicament preocupat per sa cultura i que deixàs de banda sa terra no sintonitzaria amb sos problemes reals de Mallorca i políticament no aniria enlloc. Lo primer és es territori, que és lo que més està en perill.

Avui ha evolucionat tant sa paraula *esquerra* que s'hauria de redefinir. Per a mi una persona d'esquerres estaria dins es moviment verd, pacifista... Es caire social en aquests



moments més que res és es cavall de batalla d'es sindicats. El món ha canviat, fins i tot es països de l'Est, i no podem seguir amb plantejaments de fa cinquanta anys. El PSM, segons es darrer Congrés, segueix essent d'esquerres però cerca una apertura cap a altres sectors nacionalistes i ecologistes.

Què penses d'es Països Catalans?

Que són una idea cultural, però políticament trobaríem molts de problemes. A ses Illes anam molt enrera en relació a Catalunya i no podem plantejar lo mateix que ells, ja que no hem arribat ni molt manco an es seu sostre. Primer hem de *mallorquinitzar* Mallorca, i després podrem parlar d'una unió política més ampla, que indubtablement passa p'es Països Catalans. Avui per avui, però, encara és una utopia.

A llarg termini, entra dins es vostros objectius sa paraula *independència*?

Sí, però tenim clar que només serà possible quan es poble la demani. Noltros, ideològicament, podem ser independentistes, però avui es nostro

discurs no ho pot esser, perquè es poble encara no ho és. Primer sa gent ha de tenir clara sa diferència entre estat, nació i país, i ha de voler s'independència, però ara per ara no és es cas.

Bé, una vegada repassada ràpidament sa teva evolució i assentats es teus principis passem a parlar d'es nou càrrec. No et fa por substituir en Sebastià Serra?

És una bona papereta, perquè substituiré un d'es grans polítics que ha donat Mallorca en aquests darrers anys. En Sebastià és una persona honesta, treballadora, valuosa... i això pesa molt. M'hagués agradat més no haver-lo de substituir, però ha decidit anar-se'n de ses institucions autonòmiques i hem d'assumir lo que mos toca. Però no deixa de ser una bona papereta.

Quina serà sa teva tasca?

El PSM té cinc diputats, i per això és sa tercera força política de Mallorca. Tant en es Parlament com en es Consell duré ses àrees de Turisme i Acció Social, i com que estam a s'oposició sa meua feina serà controlar-les. Dins es Consell també estaré a sa comissió de Cultura.

Quan t'incorpores?

En es Consell Insular probablement serà en es ple d'es primer dilluns d'abril, i en es Parlament dimarts que ve, dia 16 de març.

Et deus sentir orgullós de ser es primer parlamentari llorencí... Perquè membres de sa Diputació Provincial ja ho varen esser en Tomàs Rosselló i en Miquel Vaquer, però d'es Parlament Autòmic democràtic ets es primer.

De moment s'orgull és que et topen p'es carrer i et donen s'enhorabona, però no és tant com diuen. És evident que es tracta d'un càrrec important, no hi ha dubte, però avui es polítics tenim una mala imatge.

Per a tu serà una experiència completament diferent, perquè fins ara només has estat dins un organisme de gestió, i ara estàs també



dins es grup que fa ses lleis.

Sí. Està clar que com a experiència crec que val la pena per qualsevol polític, però un ha de conèixer ses seves limitacions i sebre fins on pot arribar. Es fet que hagi ocupat un escó en es Parlament és un honor que cobreix perfectament ses meves ambicions polítiques. Ara lo únic que me quedaria seria ser es batle d'es meu poble.

Potser convendria esperar s'altra temporada...

Sí, ara no és es moment.

Podràs donar abast, entre es Parlament, es Consell, s'Ajuntament, es partit i sa feina?

Es temps mos ho dirà. De fet, ses dimissions del PSM que hi ha hagut en es Parlament han estat per mor de sa feina. Ho podré dur? S'ha de dir que de moment vénen uns mesos fluïxos, perquè a s'estiu no hi ha sessions parlamentàries, i me vendrà molt bé per començar a adaptar-me.

Deixaràs es bar?

De moment n'estam parlant, per-





què així com a Palma no hi haurà gaire feina, en es bar és quan més n'hi ha. Però és una situació que encara no està resolta i n'hem de parlar amb s'empresa i amb so partit.

On viuràs?

Supòs que hauré de viure a Palma i en es poble. Entre setmana no podré venir perquè en es Parlament hi ha tres dies molt forts, i d'es divendres an es dilluns podré anar per s'Ajuntament de Sant Llorenç.

I parlant de s'Ajuntament, com quedarà el PSM dins la Sala?

No crec que hi hagi massa problemes. Seria diferent si estàs dins es govern, però estant a s'oposició tenc una labor més de control que de gestió i no m'exigeix una dedicació gaire exclussiva...

...exceptuant aquests darrers dies...

Sí, però hem d'entendre que això se normalitzarà. S'oposició pinta poc dins s'Ajuntament, podria pintar si aquesta unió continuàs, però si un va p'es seu compte, amb assistir an es plens i a ses comissions ja ha complit. Si fos un membre d'es govern seria difícil, però des de s'oposició no hi toca haver massa problemes.

Descarta això que has dit una futura entrada a s'equip de govern?

Jo crec que en aquests moments no estam per entrar dins es govern. Avui ses postures ja estan definides i és difícil que hi prenguem part. Tenen altres camins més lògics per aconseguir una majoria.

I així com vos heu posat d'acord amb lo de ses aigües i heu aconseguit una millora important per ses butxaques d'es llorencins, ¿creus que també vos hi podeu posar amb lo de sa recollida d'es fems, sa recaptació de contribucions, es pressupost d'enguany i ses Normes Subsidiàries, que s'han de discutir aquests dies?

Si t'he de ser sincer he de dir que no. Lo de s'aigua va ser una cosa que va agafar de sorpresa es polítics de s'oposició i quan mos ne temérem và-



rem haver de fer costat a lo que es poble volia, però aquest moviment popular no crec que se doni en es casos que has anomenat. Pens que cada partit pendrà p'es seu camí i optarà per lo que trobi o per lo que li recomanin des de dalt. Lo de s'aigua ha estat molt positiu, i si s'equip de govern no troba una majoria mos podríem tornar juntar per altres temes, però no d'una manera estable i continuada. P'entura ses Normes podrien sortir dins un temps raonablement curt, perquè a s'aprovació inicial només el PSOE va votar en contra, però lo d'es pressupost crec que encara està molt verd, perquè a ses diferents reunions que hem tengut no hi ha hagut manera de posar-mos d'acord.

¿Te pareix que arribarem a veure mai que es pressupost s'aprovi abans de començar s'any, que és lo que toca?

Ho veig difícil, perquè això de majories absolutes en es nostre poble pareix que és una utopia, i com que cadascú pren p'es seu vent és molt mal de fer posar-se d'acord.

I ja per acabar, funciona el PSM a Sant Llorenç?

Sí, però com a grup minoritari. Crec que mos hem d'obrir i arribar a sectors més amplis de sa societat llorencina; aquest ha de ser es nostre objectiu. Jo som optimista i crec que

ho podem aconseguir.

Amb sa feina que t'espera, ¿fas comptes seguir dirigint es partit o traspassaràs aquesta tasca a una altra persona d'es poble?

Sa situació actual pot donar moltes voltes. Es fet que per primera vegada Sant Llorenç tenguí un parlamentari i, per tant, un cert protagonisme a Palma pot fer que el PSM aculli gent més diversa. Si no és així no tindrà vida, perquè es partit no se pot limitar a n'Antoni Sansó, ha de ser qualque cosa més, i es fets actuals poden donar peu a que una altra gent conegui, a través nostre, un poc més sa política autonòmica de ses institucions. Ara tenen un informador a mà, i això pot ajudar a que alguna gent s'atraqui més an es carro d'es nacionalisme.

Facem vots perquè els desitjos d'en Toni es compleixen i el nacionalisme aconsegueixi més partidaris, tant dins el seu partit com dins altres que també defensin la terra, la llengua i la cultura entesa en el sentit més ampli. Per part meua només em resta donar l'enhorabona a n'Antoni Sansó per haver abastat la representació d'una part del nostre país. Que l'experiència li resulti favorable tant a ell com, per extensió, a la resta dels llorencins.

Josep Cortès





I.T.B.



A principis de març, per motius professionals, vaig assistir a la Fira Internacional de Turisme de Berlín (I.T.B.), la qual, des de ja fa bastans anys, és com una mena de termòmetre del que serà la temporada turística a la mediterrània en general i a Mallorca en particular.

Aquest any, a diferència de l'anterior, no hi ha hagut gens d'eufòria, els percentatges que els gran tour-operators ens han donat no han sigut massa optimistes, encara que a Mallorca no es pot dir que fossin dolents, ja que pareix que es mantindran les mateixes xifres que l'any anterior, la qual cosa, malgrat no fossin gens bones, ens pot servir de consol, i més si pensam que a l'illa d'Eivissa hi ha unes previsions a la baixa de més del 25%, cosa que ja fa un parell d'anys que està passant i li serà molt difícil tornar recuperar el prestigi dels anys seixanta i setanta. Haver-se dormit en els llorés li ha suposat la pèrdua d'una clientela que ja no es conforma amb els porros i les extravagàncies del moment. L'abandó en què s'havia enfonsat l'illa l'obligarà a un esforç molt gros i que es torbarà bastant de temps en aconseguir.

Tot lo que he comentat referent a Eivissa ens hauria de servir d'exemple per no caure en els mateixos errors. Quan un país o un poble viu dedicat al turisme ha de tenir clar quin és el seu paper i ha d'actuar en conseqüència, talment una casa que espera visites, que procuren tenir-ho tot a punt de revista, no sia cosa que lla-

vors xerrin no massa bé del que han vist. La neteja dels carrers, l'enllumenat, jardins amb una certa imaginació, una senyalització correcta i clara, sense discs per terra, i també una cosa que molt sovint s'oblida: les entrades als nostres nuclis turístics. Pensem que és la primera imatge que rep el visitant, i l'acompanyarà durant les seves vacances; veure munts d'escombraries, ferros vells o plàstics a balquena no és gens agradable, la ràpida solució de tots aquests problemes és molt important, per tal que el nostre visitant no es cansi de veure una farola tombada en terra o un disc de circulació mig tort per un cop de qualque cotxe, o les tapes dels connexions de les faroles, perilloses sempre en aquest estat, tot això si no es dona una solució ràpida crea aquesta imatge d'abandó que després és tan mala d'esvair, tal com li ha passat a Eivissa, que ni tan sols amb el pla d'embelliment ho ha aconseguit superar.

Aquesta és una de les lectures que es poden fer de les converses amb els tour-operators alemanys, independentment del percentatge de gent que ens portaran, i que a Mallorca, si es compleixen les previsions pot ésser igual que el passat any o amb un petit augment sobre l'ú o el dos per cent.

Crec que els poders públics han de fer aquest petit esforç perquè la imatge exterior sia tal com els nostres visitants l'han imaginada, sense brutor per les vores dels carrers, principalment a l'entrada dels nuclis urbans i turístics. Si ho fan així possiblement evitarem trobar-nos amb previsions a

la baixa de més del 25%, com a Eivissa. Naturalment unes façanes netes de brutor i fils d'electricitat, i amb un cert gust per l'estètica també ajudarien ben molt, i en aquest sentit crec que l'Ajuntament faria una bona feina si redactava una ordenança que regulés aquest tipus d'actuacions.

Quintet Brass

El passat dia 13 de març vaig tenir ocasió d'escoltar per segona vegada aquest grup, i si a la primera ja em va cridar l'atenció per la seva preparació, aquesta segona em confirmà la seva vàlua.

El concert va tenir lloc a l'hotel Bahía del Este i el saló estava ple de gom en gom. Certament el programa ho mereixia: obres de Händel o Bizet, tradicionals americanes o japoneses, passant per l'Hava Nagila, israelí, totes i cada una perfectament interpretades per aquest jove quintet nascut de la nostra banda, que demostra que l'esforç i l'estudi no han estat debades. Així ho va entendre el nombros públic que els va escoltar, corejant amb els músics temes com Amzing Grace o l'Al·leluia del Messies, de Händel. La forta ovació final va donar pas a la demanda d'otra, otra!, i que el grup, de molt bon gust, va interpretar.

Certament va ésser una nit de bona música que va deixar una mica de gust a poc, però ja ho sabem, lo bo ve en racions petites.

Ignasi Umbert i Roig



—INSTAL·LACIONS SANITÀRIES—

C/. NOU, 37 - Tel. 83 82 99 SANT LLORENÇ



Un dia tendré un disgust. Els entesos recomanen que quan vegis un policia que s'atraca el més prudent és acopar-li cap a la banda contrària, no fos cosa que la seva intenció sigui cercar-te les pessigolles, i supòs que amb els policies municipals deuen servir les mateixes recomanacions. Idò bé, estic tan avesat a que els servidors de l'orde públic local compareguin per canostra a anunciar-me plens, sobretot durant aquest darrer mes de març, que un dia vendran amb instruccions estrictes sobre la meva detenció, els obriré la porta confiat i serà la meva perdició. I és que als nostres regidors tant els és repicar com tocar de mort, entès en el sentit de què a vegades s'han passat mesos sense convocar plens ordinaris i d'altres, en canvi, com en el cas que ens ocupa, n'han fet tres o quatre en vuit dies.

-I anares a tots?

-Pensa-t'ho! No vaig anar a cap. Per paga aquests reputes només els fan els vespres quan no hi ha res important que tractar, però quan s'ensumen que hi pot haver trull no dubten en convocar-los a hores de feina, a fi que la gent no compareixi per la Sala. Imagina't que en els del matí tractaren de lo de les aigües, la recaptació de contribucions i la recollida dels fums, i a l'ordinari del vespre hi barbinaren la discussió sobre el nom de l'escola de Son Carrió, no em diguis que no sigui collout!

-Que li posaren *Mateu Puigròs*?

-No ho sé, perquè no hi vaig voler anar, de ràbia que em feren.

-Idò de què fas comptes escriure a la crònica si no vares anar a cap ple?

-És que hi vaig enviar un espia i em va gravar tot lo que digueren sobre les aigües i el clavegueram.

-Punyetero! Venga, conta-m'ho.

-Lo primer que tractaren va ser si acceptaven o no la renúncia d'en Sion Mascaró. N'Antoni Sansó va explicar un poc les passes que havia donat l'oposició i l'acord pres de que abans de tornar-ne parlar havien de partir de zero, cosa que exigia la renúncia incondicional del concessionari; el batle en funcions, en Mateu Puigròs, considerà que hagués estat millor negociar en lloc de tancar-se en banda, però lo

**Aquests reputes no-
més fan els plens
els vespres quan no hi
ha res important que
tractar**

fet estava fet i calia mirar cap al futur; na Jerònia digué que era un dia gran, perquè el poble havia fet canviar un vot a l'equip de govern; i el secretari comentà que no hi havia cap garantia que amb la proposta de l'oposició els preus fossin més barats. Després d'unes petites estirades per part de les dues bandes la proposta fou aprovada amb els vots favorables de l'oposició i les abstencions de l'equip de govern.

-Deu ésser la primera votació que perden d'un any ençà...

-Si no vaig errat, crec que sí.

-El primer pic comencen. I què més?

-A continuació venia una proposta del govern per connectar tot d'una les aigües residuals, deixant la resta dels punts del manifest de l'oposició per una altra ocasió, quan ja s'haguessin estudiat bé els temes, sobretot el de la possible municipalització del servei. N'Antoni Sansó, agafant la paraula, va llegir el manifest i féu entrega oficial de les 634 firmes que l'avalaven, esmentant que no eren totes

perquè no havien tengut temps de recollir-les. Digué que volien que a la proposta del govern s'hi afegissin els tres punts que hi mancaven, i els del Partit Popular ratificaren la petició.

En Mateu Puigròs argumentà que no hi podien afegir els tres punts, ja que, a més d'ésser un ple extraordinari -que no permetia afegitons-, ho considerava una irresponsabilitat; primer havien de menester més dades i unes certes garanties que tot aniria bé, i després ja ho aprovarien.

Els del PP, com que la cosa començava a engrescar-se una mica, digueren que ells no anaven contra l'equip de govern, i que si demanaven aquelles coses no era perquè se les haguessin tretes del cap, sinó perquè molta gent opinava que si municipalitzaven el servei podria sortir més barat als veïnats. N'Antoni Sansó, malgrat la negativa del batle en funcions a incloure els quatre punts del manifest, seguia insistint en què d'una manera o de l'altra volia que quedàs constància del que exigia l'oposició, bé fos explicant el vot, constant en acta un afegit o d'una altra manera que vinculàs l'Ajuntament als desitjos de la majoria.

(Aquí convé fer un incís per deixar constància d'un comentari fet per Tomeu Mestre, l'encarregat del clavegueram a Sant Llorenç, que queda perfectament enregistrat a la cinta que em va passar l'espia. Vet-lo-ací: "*És molt puta, en Toni!*". Deix a la consideració del lector l'esbrinar a què es referia el regidor amb aquesta expres-

"És molt puta, en Toni!" (B. Mestre)

sió, i tampoc no comentaré la polidesa del lleguatge emprat pel nostres il·lustres xerramentaris dins una sessió oficial).

-Quaranta putes, com si tu xerrassis molt fi!

-Aposta no faig cap comentari.

En Mateu, seguint amb el tema,



manifestà que no havien posat cap obstacle al seu manifest, i per això presentaven la proposta de connectar la setmana que ve, però que no podien admetre aprovar la municipalització sense haver-s'ho estudiat fil per randa. N'Antoni, veient que la cosa prenia per mal camí, digué que els havien acceptat el primer punt, però que encara en quedaven tres més i que no estaven disposats a combregar amb rodes de molf. ¿Teniu cap emperò -demanà- perquè els professionals del poble posin els comptadors?

-No, respongueren a la una els de l'equip de govern.

-Secretari, que consti en acta, digué n'Antoni. ¿Estau d'acord que el m³ d'aigua no sigui superior als dels pobles veïnats?

-I en Mateu, en haver vist les tarifes ho sabrem.

-I n'Antoni, o sigui, posau els veïnats davant els llorencins...

-I en Mateu, no, si és acceptable, hi estam d'acord.

-I n'Antoni, senyor secretari, que consti en acta. ¿Estau disposats a fer passes per municipalitzar el servei?

-I en Mateu, no. Estudiarem si és millor municipalitzar, privatitzar o crear una empresa municipal.

-I n'Antoni, en aquest cas vull que consti en acta que la moció no està discutida. Jo votaré a favor, però afegint-hi que dels quatre punts només se'n soluciona un.

-I en Mateu, idò pots retirar lo que has dit que quedí escrit...

-No, que hi quedí.

Na Jerònia i els del Partit Popular manifestaren que també votarien a favor de la proposta de l'equip de govern, però amb els mateixos afegitons que havia esmentat n'Antoni. Al final aprovaren per unanimitat que la setmana que ve podrien connectar les aigües brutes, sempre que comptassin amb les condicions sanitàries pertinents, i que no són d'altres que condemnar els clots negres.

-Varen haver d'amollar el mac, idò...

-Sí, però no hi podien consentir. Crec que faran tot el possible per veure si l'oposició es desfà i aconseguen esser ells els qui duguin la paella pel mànec.

-I com deu esser que hi tenen tant d'interés?

-Vola vola titines!

Josep Cortès

Es crea una associació juvenil a Sant Llorenç



Dissabte dia 13 de març, amb una participació de més de 70 joves, es va celebrar l'assemblea constituent de l'associació juvenil de Sant Llorenç "Lleure a lloure". En aquesta es van aprovar els seus estatuts i es va elegir la Junta Directiva, integrada per un President (Josep Galmés), un Vice-President (Joan Fullana), una Secretària (Antònia Veny), un Tresorer (Pere Santandreu), una Presidenta de la comissió de Cultura (Antònia Santandreu), un President de la comissió de Festes (Rafel Umbert) i un President de la comissió de Temps Lliure (Rafel Febrer).

Aquesta Associació neix amb la

idea de defensar els interessos i els drets dels joves de Sant Llorenç, així com per fomentar i potenciar la participació d'aquests en les activitats del poble.

Aquesta iniciativa estava contemplada dins el Programa jove que du a terme l'Àrea Socioeducativa i Cultural de l'Ajuntament, així com el Servei d'Informació Juvenil del qual els joves del terme poden disposar els dijous de 19h a 21h en el Centre d'Adults, i el Curs de Monitors de temps lliure, realitzat l'any passat i en el qual hi van assistir joves del poble i la comarca.

Maria Bel Sancho

Viatges Ultramillor

Agència de viatges del grup A, títol 999

Carrer del Sol, 19
Tel. 585720

Cala Millor (Mallorca)



Musset, un romàntic de temps oblidat



Alfred de Musset neix a París l'onze de desembre del 1810. Alumne brillant, als catorze anys comença a escriure versos, en concret una cançó per la festa de la seva mare.

A 18 anys, fa una traducció lliure de l'Anglès menjador d'opi, de Quincey. Dos anys després apareixerà el seu primer llibre, *Contes d'Espanya i d'Itàlia*; encara molt immadur comet el lamentable error de dedicar un Poema a una andalusina de Barcelona. Aquest mateix any estrena a l'Odéon la seva primera peça teatral: *La Nit veneciana*.

El 1835 és quan escriu *La Nit de Desembre*, que avui tenc l'honor de presentar-vos en la meua traducció catalana.

El 1836 escriu la seva cèlebre obra en prosa *Confessions d'un fill del segle*, on, entre d'altres temes, recrea el seu passat amorós amb la conegutíssima George Sand, que a Venècia el deixà p'en Pagello, metge. Aquest mateix és també l'any de les *Estances a la Malibran* (vg. la meua versió al Flor de Card corresponent al mes d'octubre de l'any passat).

Del seu teatre, l'obra de més volada que escriví fou el *Lorenzaccio*, que avui en dia encara es representa (fa just uns anys en poguérem presentar dues adaptacions al català, una de la mà de Lluís Homar).

Un seu contemporani, Barbey d'Aurevilly, ens deixà el següent testimoni:

"La vida d'Alfred de Musset fou

elegant i vulgar, car l'elegància del món, i fins i tot del més refinat, pot ser qualche pic vulgar. Però allò que no ho fou gens, fou el seu geni, tot en ànima, el més poderosament humà i el més poderosament modern, el més nosaltres tots en fi, que mai hagi existit."

El cor se li aturà un preciós dia de maig, en tenia 47.

Jaume Galmés

LA NIT DE DESEMBRE

El Poeta

Al temps en què era estudiant,
Un vespre restava vetlant
Dintre la sala solitària.
Davant ma taula s'assegué
Un pobre infant vestit de negre,
Que com un germà m'assemblava.

El seu rostre era trist i bell:
A la llum de la meua làmpara,
En el meu llibre obert llegia.
Inclinà el front sobre la mà,
I romangué fins l'endemà,
Consirós, amb un dolç somriure.

En haver de complir els quinze anys,
Caminava un jorn, lentament,
Dins un bosc, sobre una bruguera.
Al peu d'un arbre s'assegué,
Un jovenell vestit de negre,
Que com un germà m'assemblava.

Li vaig demanar el meu camí;
Duia un llaüt en una mà,
En l'altra un ramet d'englantina.
Em saludà com un amic,
I, mig girant-se cap a mi,
M'assenyalà el turó amb el dit.

Al temps en què creim en l'amor,
Jo era sol dins ma cambra un dia,
Plorant el meu primer fracàs.
Devora el meu foc s'assegué
Un estranger vestit de negre,
Que com un germà m'assemblava.

Era apagat i neguitós;
Amb una mà mostrava el cel,
A l'altra hi tenia una espasa.
Semblava sofrir de ma pena,
Però només sospirà un pic,
I s'esvaní talment un somni.

Al temps en què som llibertins,
Per fer un brindis en un festí,
Un dia alçava el meu tassó.
Just davant de mi s'assegué
Un convidat vestit de negre,
Que com un germà m'assemblava.

De la seva capa espolsava
Un parrac de porpra amb esqueixos,
Sobre el cap una murta estèril.
El seu bras magre cercà el meu,
I el meu tassó, tocant el seu,
Es trencà a la meua mà dèbil.

Un any després, era de nit:
Agenollat devora el llit
On acabava de morir mumpare.
Al cap del llit s'assegué
Un jove orfe vestit de negre,
Que com un germà m'assemblava.

Sos ulls eren negats de plors;
Talment els àngels de dolors,
Estava coronat d'espines;
El seu llaüt en terra jeia,
Sa porpra de color de sang,
I l'espasa dins el seu pit.

Jo me n'he recordat tan bé,
Que sempre l'he reconegut
En tots els instants de ma vida.
És una estranya visió,
I no obstant, àngel o dimoni,
He vist pertot eixa ombra amiga.

Quan, més tard, cansat de sofrir,
Per renéixer o per finir,
He volgut exiliar-me de França;
Quan, impacient per marxar,
He volgut partir, i cercar
Els vestits d'una esperança.



A Pisa, al peu dels Apenins;
A Colònia, davant el Rin;
A Niça, al pendent de les valls;
A Florència, al fons dels palaus;
A Brigues, dins els vells xalets;
Al bell mig dels Alps désolats;

A Gènova, sota les llimoneres;
A Vevey, sota les verdes pomeres;
A l'Havre, davant de l'Atlàntic;
A Venècia, a l'horrible Lido,
On damunt l'herba d'una tomba
Ve a morir el pàl·lid Adriàtic;

Pertot on, sota els vastos cels,
He deixat el meu cor i els ulls,
Sagnant d'una nafra eternal;
Pertot arreu on el coix Tedi,
Estirant la meua fatiga,
M'ha passejat sobre un canyís;

Pertot on, sempre assedegat
De la set d'un món ignorat,
He seguit l'ombra dels meus somnis;
Pertot on, sense haver viscut,
He revist el que havia vist,
La faç humana i ses mentides;

Pertot on, al llarg dels camins,
He posat el front dintre les mans
I sanglotat com una dona;
Pertot on he sentit, com mè
Que deixa la llana al batzer,
L'ànima meua despullar-se;

Pertot on he volgut dormir,
Pertot on he volgut morir,
Pertot on he tocat la terra,
Sobre el meu camí s'ha assegut
Un malaurat vestit de negre,
Que com un germà m'assemblava.

(Continuarà)

Grup filatèlic Gent Cardassana



Amb aquest escrit volem fer saber a tothom que a Sant Llorenç des Cardassar ja hi ha una nova associació cultural, de la qual cosa ens sentim orgullosos per partida doble, com a llorencins i com a socis del Grup Filatèlic Gent Cardassana.

Després de l'Assemblea General Extraordinària que, com anunciàrem en aquesta mateixa revista, vàrem dur a terme dia 11 de març a ca Ses Monges, els socis ara ja tenim Junta Directiva, composta per Eduard Perales i Morillas, President; Joana Soler i Gelabert, Vice-Presidenta; Bartomeu Oliver i Pascual, Secretari; Bartomeu Domenge i Adrover, Tresorer; Joana Santandreu i Salas, Vocal Bibliotecària; Josep Soler i Riera, Vocal d'Exposicions; Ignasi Umbert i Roig, Vocal de Relacions Públiques; Joan Baptista Melis i Pont, Vocal Juvenil.

Com a President d'aquesta associació vull donar les gràcies públicament a totes les persones i entitats que han

fet possible, amb la seva col·laboració, que aquest pensament que encara no fa un any que va néixer, avui sigui una realitat; i estic convençut que la nostra singladura només dependrà de l'esforç de tots, i no simplement per complir unes feines, físiques i mentals, sinó i sobretot, de comprensió i tolerància. Il·lusió no ens en manca i esperam vagi a més, i volem reiterar-vos que estam oberts a tots. Del que personalment estic molt content és del fet que hi hagi hagut dos al·lots que, a més d'interessar-se per la filatèlia, han assistit a les reunions i hi han pres part activa. Dos jovenets dins una associació d'aquestes que per antonomàsia són de minories, signifiquen una multitud. En Joan Baptista Melis i Pont de 12 anys, veí de Sant Llorenç i en Joan Adrover i Umbert, d'11 anys, veí de Son Carrió, són els brots d'aquesta associació que com un pi que acaba de néixer, de la llavor sembrada dia 3 de Juliol ara és magre i fràgil, emperò podria convertir-se en un arbre tan alt, gran i gros com nosaltres voldrem, si procuram donar-li la saó necessària i tot allò que ha de menester per créixer.

No hi ha límits d'edat per a ser filatelista, com tampoc per esser soci del Grup, ni per màxima, ni per mínima, i lo que s'ha de menester ho definiria en tres paraules: *esser amic-*

amiga dels segells. La paraula *filatèlia* té un caràcter universal, i va ser creada per un senyor de nacionalitat francesa que nomia *Herpin*, el 1864. Segons unes persones, aquesta paraula deriva del grec *philos*, amic i *atelles*, lliure d'impostos; però n'hi ha d'altres que opinen que deriva de *philos*, amic i *telos*, tribut. En tot cas, amic dels segells.

En aquest pròxim mes d'abril, de dia 5 a dia 11 inclusivament, tindrà lloc la II Exposició Filatèlica a Sant Llorenç des Cardassar, en el saló d'actes, conferències i exposicions que la sucursal de *Sa Nostra* té en el carrer Major de Sant Llorenç. Exposició de temàtica musical, organitzat pel Grup Filatèlic Gent Cardassana, en commemoració del XX Aniversari del Centre Musical de Sant Llorenç. Exposarà, al mateix temps, aquest col·lectiu, els programes de les seves actuacions i les fotografies que al llarg d'aquets vint anys han anat arxivant. L'exposició es podrà visitar de 17 a 21 hores, del dilluns dia 5 al divendres dia 9. Els dies 10 i 11, dissabte i diumenge, respectivament, l'horari de visites serà: de 10 a 13 hores, i de 16 a 19 hores. Hi haurà instal·lada una oficina temporal de Correus, amb un matasegells commemoratiu d'aquest event.

Eduard Perales



La darrera rondalla mallorquina (II)



-Doncs, bé -començà na Fadeta-, com vós sabeu, totes les rondalles, i especialment les mallorquines, acaben bé. Cada rondalla acaba en noces, lliçó per als dolents de la història o el tradicional "Amèn". Però la rondalla que ens ocupa no té un final feliç; no té un final determinat. Cada cert període de temps, que obeeix a una progressió geomètrica, els habitants d'aquest món tenim l'oportunitat d'escollir algun humà per què ens ajudi a donar un final coherent a aquesta rondalla. No són pocs els qui ho han provat: Ramon Llull, Ausiàs March, Francesc de Borja Moll... El qui quasi ho va aconseguir fou mossèn Antoni M^a Alcover, però li faltà temps. Si ara no ens ajudau, haurem d'esperar una altra oportunitat que se'ns presentarà d'aquí a cent anys.

-Esperau, hermosa fada -interrompé en Marc-. Si tota aquesta gent no ho ha aconseguit, com puc fer-ho jo?

-Sou el més indicat per fer-ho. Sou jove, intel·ligent, teniu imaginació, i no s'ha de descartar que aquest és el món que vós vàreu crear i que sou el protagonista d'aquesta història.

-Però, què he de fer, jo? -demanà intrigat en Marc-. Què passara?

-No heu de tèmer res -el tranquil·litza na Fadeta-. Us seran donats un cavall i un sac, del que podreu treure el que necessiteu per menjar i beure. Tendreu també una manta i dues aliances d'or, que en el moment adequat sabreu emprar. Però heu de tenir present una cosa: a les dotze en punt de la nit de passat demà s'acabaran la

màgia i el temps del que disposau per acabar la tasca que se vos ha encomanat.

-I... com sabré l'hora que és?

-Ho sabreu -digué na Fadeta-. No passeu ànsia. Respecte a la pregunta que m'havíeu fet abans, vos diré que heu de fer una cosa ben senzilla: vos heu de passejar pels camins d'aquest món, donant consell a qui el vos demani i oferint-lo a qui el necessiti. Vos recoman que utilitzeu la vostra imaginació, els vostres records i la vostra intuïció.

-D'acord -digué en Marc-. Vos asseguro que faré tot el que pugui per donar un final a aquesta rondalla; no vos decebré.

-Sé que no ho fareu -contestà na Fadeta-. I ara partiu, Marc, heu de recórrer un llarg camí. Adéu siau!

-Fins una altra!

I aquí començaren les aventures i desventures d'en Marc, que foren, poc més o menys, les que segueixen:

Tot d'una que s'hagué acomiadat de la fada, en Marc es posà damunt el cavall, i camina caminaràs trobà en Pere, el germà major d'en Joanet, que tenia la barca que caminava per terra i per mar. Aquell al·lotó estava d'allò més enfeinat guardant set ceros que li feien la vida impossible.

En Marc s'hi atracà i el saludà dient-li:

-Alabat sia Déu!

-Per a sempre sia alabat! -contestà en Pere-.

-Com vos va tot? -demanà en Marc.

-Ja ho veis -digué En Pere-. Aquests set ceros són d'allò més salvatges. Que no sabríeu de ningú que em pogués ajudar?

-Jo ho faria -contestà en Marc-, però no puc. Deixau-me pensar una es-

tona; per ventura se'ns acudirà alguna cosa.

En Marc baixà del cavall, s'assegué a l'ombra d'una alzina i es posà a pensar.

Al punt digué:

-Ja ho sé! Veis aquell turó?

-Quin turó? -digué en Pere-. Per aquí n'hi ha molts!

-El que està més aprop. Just al seu peu hi viu n'Aineta, la que tenia els seus set germans convertits en ceros, i que ara ja és reina. Aquesta al·lota en sap molt, de guardar ceros. Anauhi i vos ajudarà.

-Gràcies. Hi aniré. Déu vos pagui tot el que heu fet per mi. Puc fer alguna cosa per vós?

En Marc hi pensà una estona. Es deia: "Si aquesta rondalla ha de tenir un final feliç, hi ha d'haver una princesa, perquè sí! Ja sé què pot fer, en Pere, per mi."

-Si veis una princesa que cerqui qualcú que l'ajudi, digueu-li que m'heu vist.

-Ho faré de grat. Adéu siau!

-Adéu!

En Marc tornà pujar damunt el seu cavall, i camina caminaràs trobà en Miquel, en Biel i en Joan, aquell que tenia un cavallet conseller.

S'aturà a saludar-los:

-Bon dia tenguin!

-Bon dia, Marc! -respongueren ells.

-Que no trobau que ja és hora de dinar? -digué en Marc, car ja era migdia.

-Ell sí que ho trobam! -digué en Joan-. I ja estarfem dinant si no fos per què la meva dona portava el dinar, però s'ha aturat a veure el seu pare al castell d'aquí a la vora; i encara no ha arribat.

(Continuarà)

Magdalena Umbert



Un noticiari de finals del segle XV (V)



1490

3 juliol.- Lo dia abans fonc feta la processó de la qual és feta menció dessús. Era la festa de la Visitació de Nostra Dona; hagué en la Seu sermó general de fide.

10 juliol.- Aquest dia los inquisidors meteren al cadafal, a la plaça de la Cort, dues germanes mullers de dos germans. E los marits qui havien corromputs los testimonis hi foren també però no en lo cadafal vuit testimonis hi foren qui havien fet testimoni fals e après dits testimonis, amb assots, corregueren la vila.

9 agost.- Lo dia passat que era diumenge que comptàvem vuit del present, arribà en lo port de la present Ciutat la nau d'En Sirvent amb la qual vénc de Sicília lo magnífic misser Joan Dussai, assessor del senyor lloctinent. Ha estat absent comptant del primer de abril que partí del any prop passat, un any, quatre mesos i vuit jorns Deo gratias. Vénc amb dita nau lo comte de Gulitzano qui anava al senyor Rei.

13 agost.- Aquest dia vingué nova que era mort lo magnífic mossèn Nicolau de Pacs, novament fet cavaller en la conquesta del Regne de Granada, en la qual lo dit mossèn Nicolau se's hagut molt bé e virtuosament e ha fetes les armes contra los moros amb molta animositat e en res per ses forces no ha mancat. Anima eius requiescat in pace. A XVII de dit foren fetes les exèquies en lo monestir de Sant Francesc.

25 agost.- Lo dia passat en la nit

que era lo dia de Sant Bartomeu se's recullit lo magnífic misser Joan Dussai, assessor, amb la nau d'En Sirvent per anar en Cort del senyor Rei, partí la nit mateixa; lo qual assessor era arribat amb la mateixa nau venint de Sicília. Ha lleixat son lloctinent lo magnífic misser Jacme de Muntanyans.

4 setembre.- Aquest dia los inquisidors, en la plaça de la Cort, tregueren cinc hòmens en què ne havia dos cristians de natura e tres conversos e set dones converses. Los quals, perquè havien demanada vènia los fonc atorgada e foren condemnats a càrcer perpetual et àlias. E après de assò tantost tregueren XII hòmens e vuit dones conversos en què havia tres marits e tres mullers e un fill. Foren lliurats al braç secular e lo dic mateix foren cremats tots vint, moriren bé al parer de tots. 'Animae eorum requiescant in pace amen. Tots, segons lo procès, havien judaïzat e servada la llei de Moisés.

25 setembre.- Aquest dia los inquisidors, per certa causa civil, meteren lo mostassaf de la Ciutat a la presó, estec-hi circa quatre hores. E ja ha dies que lo síndic de la Universitat és a la mateixa presó, no per crim d'heretgia. Déus que hi ajut.

30 setembre.- Aquest dia sortí de la presó inquisitorial on hi va estar per espai de 24 dies l'escrivà dels clams, no per crim d'heretgia sinó per altra causa.

2 octubre.- Aquest dia fou celebrat Consell General i fou elegit ambaixador el magnífic Joan Dussai assessor del lloctinent general, que ja és a la Cort reial.

2 novembre.- Aquest dia que és lo dia dels morts, en la església de Sant Francesc, celebrant-se lo divinal ofici, no obstant la treva reial e no considerat que eren en lo temple de Déu,

dues parcialitats ço és, ex una Pacs e Sant Joans e Armadans de l'altra, han arrencat dins la església és estada una especial jornada. Alguns són estats nafrats. Los frares tregueren dos crucifixos e ultimament lo Corpus Domini pro ut la cosa ha cessat; d'aquí avant Déu sap què serà.

3 novembre.- Lo dia precedent que era lo dia dels morts, se seguiren tres desastres en la dita església de Sent Francesc. Primo que's mes foc a la capella de Nostra Dona de Pietat que amb gran treball se restaurà e lo imatge de Nostra Dona e tot lo retaule se fora cremat. Segonament que un frare havia dita missa a un altar e havia reservat així com aquell dia se acostuma e lleixat lo càlzer de sobre l'altar un frare volgué se'n portar lo càlzer cert home de condició qui era aquí perquè esperava missa dix al frare que no se'n portàs dit càlzer, a la darrereria lo dit frare pres lo calzer e lo dit home de condició pres-lo d'altra part e forcejant lo calzer se rompé e la copa on se diu havia del sagrat sanguis caigué en terra, diu-se que etiam del sanguis caigué en terra. E lo terç cas que après se seguí fonc la gran brega dins la església de la qual és feta menció en la precedent fulla, entre la brega, los crits dels hòmens, de les dones e dels infants era cosa molt espantable. Los frares qui deien missa se'n hagueren a lleixar et reliqua. Foren-hi nafrats entre hòmens de condició e escuders circa XII o tretze, fonc gran meravella com no hi moriren una flota de hòmens. Aprés eixits fora de la església tota la Ciutat estava en armes. Lo president, jurats e altres oficials hi donaren tal recapte que més dan no s'hi seguí: d'aquí avant què se'n seguirà sol Déu ho sap.

Ramon Rosselló

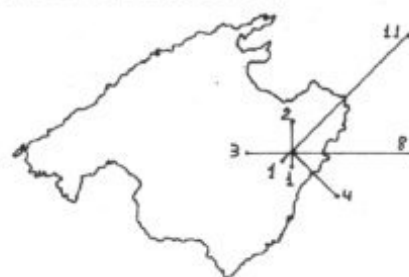


Resum comparatiu del mes de desembre

Pluja en el terme

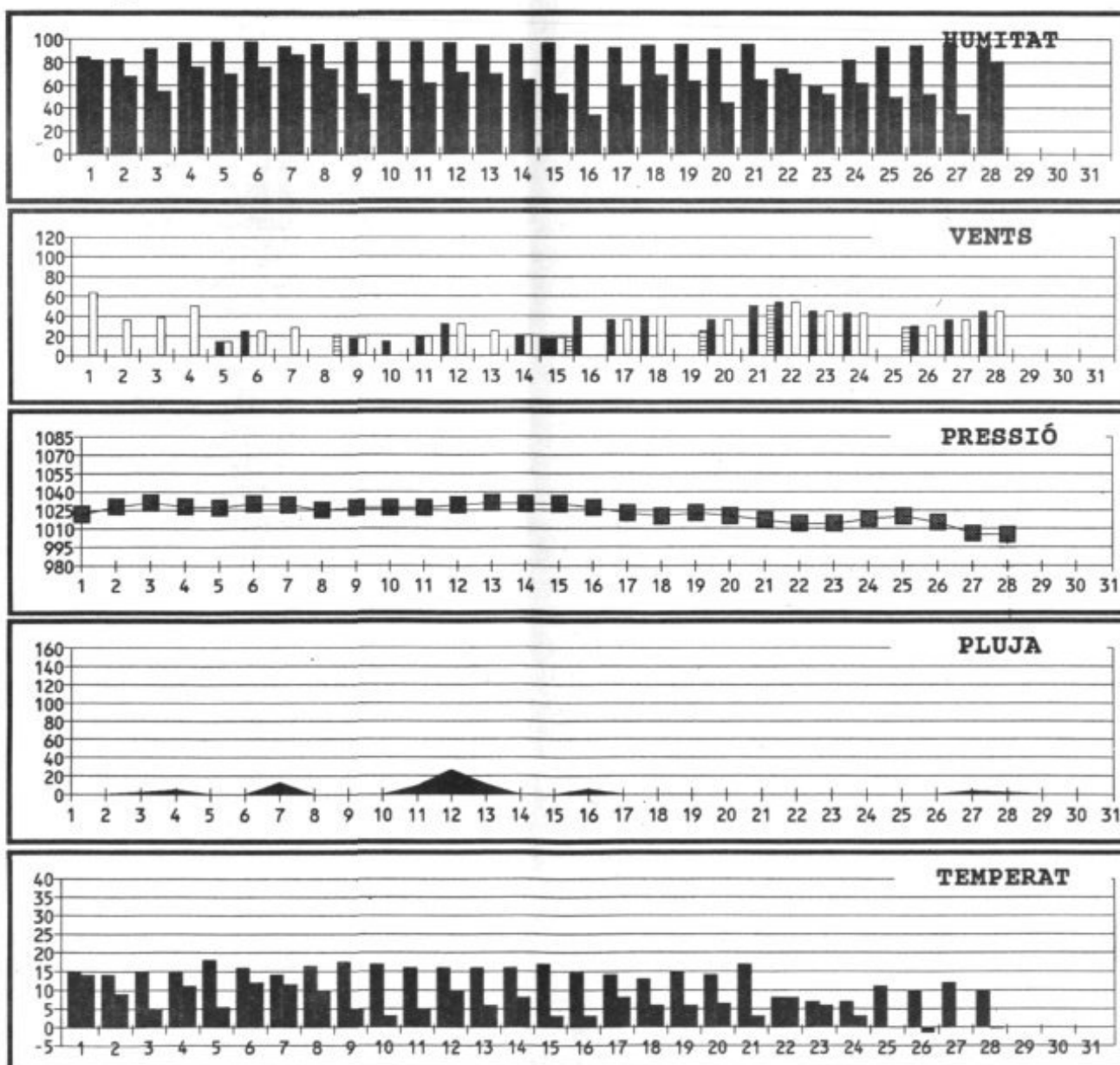
	1992	1993		
Temperatura màxima	20	18	Ses Planes (Ca'n Toni)	101'2
Temperatura mínima	-1'5	-1'5	Son Vives (Ca'n Pedro)	81
Temperatura mitja	9'9	9'9	Son Roca	70
Temp. màx. mitja	15'7	13'9	Sa Fontpella	88
Temp. mín. mitja	4'2	6	Sant Llorenç (Ca'n Xesc)	84'2
Boires	2	1	Son Sureda (Ca'n Tomeu)	73
Tempestes	1	2		
Calamarsa	-	3		
Pluja (l/m2)	26	84'2		
Dies de cel serè	15	1		
Dies de cel cobert	8	8		
Dies de cel nuvolat	6	19		
Gelades	7	3		
Pols d'Àfrica	-	-		

Des d'on ha bufat el vent



Ca'n Xesc

Estació pluviomètrica B-480
Sant Llorenç





La punyetera droga

El so del despertador. La claror empeny els portalons. Fred i pluja. Desconcert total. El cap ple de tàm-bors, boca seca, cos dolorit. Reacció.

La fosca ha donat pas a la llum. El renou avisa. On som? Ja comença de bell nou el treball de cada dia; que bé! Quina nit més dolenta. Quins somnis més depriments. Somnis del meu barri. Tranquil·litat al matí. Inseguretat a l'horabaixa i vespre. Dues persones en l'obscuritat. Una xeringa damunt el bastiment de la finestra. Un personatge amb un esplèndid cotxe, envoltat de gent. Ulls fugits i cares artificials. Música fins a la matinada. Brutor als carrers. Marginat i alcohòlics. Una casa, un estanc, un bar,

Un bar? Sí! Ara record! Un bar on no tenien gerres de cervesa. Un bar on nosaltres, innocents, anàrem. On al principi reiem, bevíem, fumàvem. Parlàvem,... Fins que ens adonàrem allà on ens havíem ficat. Entrada ràpida. Sortida igualment. Molta gent amb pressa. Persones d'aspecte... Observar, dissimular... Se n'adonaren. Un senyal. Els interessats la veien, nosaltres no. Entrar i sortir més de pressa encara. Dissimular d'uns i d'altres. Una persona. Puja una espècie de calor i fred al mateix temps. La conec!! La mir, l'observ. Com ha canviat. Aspecte que no deixa cap dubte. Amic d'infància, bon amic. Anys sense veure-nos. A on has arribat? Com et sents? Preguntes que em faig Preguntes que no li faig. Un cop dur. No és irreal, és ben real Sensació d'impotència, sensació de venciment, de destrucció, de...

Quin matí. Quina mala nit. Fora televisió, fora periòdics, fora..., el meu barri basta. Aquesta punyetera droga!!

Josep Cerdà Tomàs

Tal dia com avui



ARA FA 50 ANYS

* Que es va constituir la Junta Parroquial d'Acció Catòlica.

* Que Francesc Ramis aconseguí la plaça de l'Ajuntament.

ARA FA 35 ANYS

* Que Tomàs Rosselló fou nomenat diputat de la Diputació Provincial.

ARA FA 20 ANYS

* Que la secció infantil del Club Card organitzà el I Concurs de Fresques; la d'esports, el I Campionat de Truc; i la de música, una missa amb temes negre-espirituals.

ARA FA 10 ANYS

* Que l'Ajuntament va treure el primer número d'un bolletí informatiu. Val a dir que també fou el darrer, ja que a hores d'ara no n'ha tret d'altre.

* Que Bartomeu Brunet instaurà la Unió Mallorquina en el poble.

ARA FA 1 ANY

* Que l'Ajuntament va acordar posar al cobrament les contribucions especials sobre el clavegueram.

* Que el quintet de vent va actuar per primera vegada.

* Que es va fer la primera conferència del llibre del Centenari. Va anar a càrrec de Pere Rosselló.

* Que es re-instal·laren els parquímetres a Cala Millor.

Josep Cortès

Telèfons

Ajuntament	56 90 03
	56 92 00
Polícia municipal	56 94 11
Polícia nacional	55 00 44
Guàrdia Civil	56 70 20
Casa de Cultura	56 90 83
Unitat Sanitària	56 95 97
P.A.C. Son Servera	56 71 68
Ambul. de Manacor	55 42 02
Son Dureta	28 91 00
Escola	56 94 83
Bombers	55 00 80
C. Roja (ambulància)	20 01 02
Jutge	56 90 46
	56 95 53
S.M.O.E.	56 95 49
Ca Ses Monges	56 90 83
Funerària	52 60 53
GESA	55 41 11
Grua	55 03 44

Joieria Femenias

**l·listes de noces
objectes de regal**

**Rector Pasqual, 8
Tel. 569072
Sant Llorenç**



MOTS ENCREUATS



Horitzontals: 1.-La part exterior i llenyosa del suro. Cos o espai limitat per una superfície tots els punts de la qual equidisten d'un punt interior anomenat centre. 2.-Color morat clar. Sense forma determinada. 3.-Fer la mateixa cosa que un altre. Gos. Sigles comercials. 4.-cneF. Símbol del iode. Al revés pronom. En geol., qualsevol matèria mineral que en quantitats considerables forma part de l'escorça terrestre. 5.-Alcaloide cristal·lí, blanc, insípid, que té l'opi. Símbol de l'americà. 6.-Consonant. Crit de dolor. Article indefinit. Planta de tronc curt que treu branques prop de terra. 7.-La segona. Dues consonants bens diferents. Clorur de sodi. Mil. 8.-cinquanta. Terme infantívol per àvia. Allò que hom diu a part. 9.-Adornament. Acreditar de bo. 10.-Adjectiu numeral cardinal, el que indica el nombre del qual tots els altres nombres són agregats. Fill d'un oncle o d'un tia. Símbol del sofre. Res. 11-Onada. Cop d'arpa. 12.-Entrada que fa el mar en una costa brava, a propòsit per a treure i avarar les embarcacions. Al revés, pronom. El pla de nivell que ateny una cosa.

Verticals: 1.-A l'antiga Roma, conjunt de clients d'un patró. Mascle de l'oca. 2.-Substància fibrinosa exsudada pels vasos sanguinis, que es mostra a la superfície de les nafres i ajuda a guarir-les. Muntanyola de sorra amuntgada pel vent. 3.-Líquid

untuós de color verd groguenc que s'extreu de l'oliva. Dotat de raó. 4.-Pronosticar, profetitzar. La primera. 5.-Nom de lletra. Vocal, Símbol de l'oxigen. Individu d'una tribu d'indis del Sud d'Amèrica. 6.-Nom de dues espècies d'orquídies provinents d'Amèrica i del Japó. Metall groc. 7.Pronom. Vorada d'una xarxa on es claven o cusen els ploms. Instrument de diverses formes que serveix per a debanar i fer troques. 8.-Tros de soca separat de l'arbre. Símbol del nitrogen. Relatiu als llavis. 9.-Conjunt de frares. Mig poal. Cinc-cents. 10.-Al revés, paraula que hom dona de complir alguna cosa. La quarta. Amansir. 11.-Lloc on una cosa ha estat rasçada. Déu egipci. Vocal. 12.-Nom de lletra. Sacerdot o monjo budista del Tibet i la Mongòlia. Renou que segeix al llamp. Símbol del sofre.

Solucions

Horitzontals: 1.-Clova. Esfera. 2.-Lila. Amorfa. 3.-Imitar. Ca. SL. 4.-Ef. I. Em. Roca. 5.-Narcotina. Am. 6.-T. Ai. Un. Mata. 7.-E. Cn. Sal. M. 8.-L. Iaia. Apart. 9.-Adorn. Abonar. 10.-Un. Cosf. S. O. 11.-Ona. Arpada. 12.-Cala. Il. Ras.

Verticals: 1.-Clientela. Oc. 2.Limfa. Duna. 3.-Oli. Racional. 4.-Vaticinar. A. 5.-A. A. O. Inca. 6.-Aretusa. Or. 7.-Em. Mina. Aspi. 8.-Soc. N. Labial. 9.-Fraram. Po. D. 10.-Ef. O. Amansar. 11.-Rascat. Ra. A. 12.-A. Lama. Tro. S.

BROU DE LLETRES

L P C D R V E D T B L T
A B H I J T A F G H K J
C G D K S E G R I S M K
M M F L C D R B Q M N L
N O V R B A O C R A O P
O R E E D M C A L R X D
P A Q P R N R C I R T R
X T C E E M A U L O I S
V A A G V U E A O L O Z
O J R L D T X L A C B D
B E A L E R D B L A N C
C D A J N O R A T B O T
E F G R S T B L R P T S
V E R T R O S L L A T P

Dins a quest brou de lletres hi trobareu, mirant molt prim, el nom de deu colors.

Solució: Morat, vermell, groc, taronja, verd, gris, blau, negre, marró i blanc.

Demografia

NAIXAMENTS

En Marc Grimalt Domenge, fill d'en Jaume i n'Antònia, neix a Sant Llorenç dia 10 de març. Enhorabona! N'Antoni Adrover Servera, fill d'en Tomàs i na Catalina, neix a Son Carrió dia 20 de març. Salut!

DEFNCIONS

En Pedro Jordà Lladó, casat, mor a Sant Llorenç dia 8 de març, tenia 71 anys. Al Cel sia.

Dia 16, mor a Son Carrió en Joan Font Brunet, viudo, tenia 93 anys. Descansi en pau.

Na Miquela Bauzà Cursach, viuda, va morir dia 21 a Sant Llorenç, tenia 86 anys. Al Cel la vegem.

Na Margalida Jaume Sansó, viuda, morí dia 24 a Sant Llorenç, tenia 84 anys. Descansi en pau.

MATRIMONIS

En Ramon Artigues Mascaró i na Maria Monserrat Nicolau Rius es casaren dia 6 a Sant Llorenç. Salut!

També dia 6 i a Sant Llorenç, es casaren en Rafel Allende Cadierno i n'Antònia Barceló Verde. Salut!

Dia 13, es casaren a Sant Llorenç n'Antoni Javier Bennasar Reinés i n'Aina Pastor Adrover. Enhorabona!

Dia 14 feren l'esclafit a Son Carrió en Josep Maimó Galmés i na M^a Francisca Juan Ferrer. Molts d'Anys!

En Pedro Salas Bestard i na Joana Llull Milta es casaren a Sant Llorenç el dia de Sant Josep. Enhorabona!

N'Andreu Sbert Guzman i na Petra Galmés Mas, es casaren el dia 20 a Sant Llorenç. Salut!

Maria Galmés



Bàsquet



Com ja anunciava a l'edició del mes passat, l'equip *senior* de bàsquet de l'Esportiu de Son Carrió s'ha vist obligat a disputar el fatídic *play-off* de descens. A més, al final de la fase regular els ànims es refredaren un poc i es va acabar en una darrera posició tant desesperant com fictícia. Una darrera posició que obligava a un nou plantejament per part de l'entrenador Pere Nebot, ja que només se salvarà del descens matemàtic el primer classificat dels quatre equips (Joan Capó, Almacenes Femenias, V.E. Llosetina i Esportiu Son Carrió). L'experiència de Pere Nebot en el món del bàsquet pot ésser vital a l'hora de salvar

l'equip del descens directe, i per aconseguir-ho ja ha pres les seves mesures, com per exemple seleccionar tres jugadors (de moment) de l'equip *cadet* (Marc Cortès, Manolo Almodóvar i Guillem Mayol Xim) per tal de reforçar una plantilla molt minvada per les baixes.

El passat 21 de març es va disputar el primer partit del *play-off* i no es va poder aconseguir la victòria, tot i que es va jugar amb coratge i ganes. Això no pot enfonsar la moral dels jugadors, ja que, com em digué Pere Nebot, s'ha perdut una batalla però no la guerra. El que cal és continuar *a per totes*, ja que cada partit representa una vertadera final. Coratge, al.lots.

SENIOR FEMENI

Aquest equip també ha acabat la fase regular, aconseguint dues victòries més de forma gairebé consecutiva i demostrant amb el seu joc que si ara començàs la lliga la seva classificació hauria estat molt distinta.

CADET MASCULI

La segona volta no ha respost al que quasi tots esperàvem, ja que a més de perdre partits de forma molt ingènua, el joc exhibit pel conjunt ha estat molt pobre. És difícil assegurar quina ha estat la causa d'aquesta davallada de ritme, però el que és ben segur és que si tots els components de l'equip (tècnics i jugadors) hi posam un poc més de la nostra part, en els darrers partits que queden, ben segur que la temporada acabarà bé i ens deixarà satisfets per tal d'afrontar una propera campanya, a una categoria més alta (juvenils), però amb un any d'experiència a les competicions federades.

Aquest era i segueix essent l'objectiu principal: formar jugadors que el dia de demà puguin agafar el relleu a l'equip *senior*. Alguns ja ho han fet. El que importa és no desanimar-se. Visca el bàsquet!

Antoni Aulí

Fems (V)

A més de paper, tenim també el vidre, que presenta la particularitat que el consumim sense destruir-lo. Aquest es pot reciclar o reutilitzar.

El vidre ja era conegut a l'Orient 4000 anys a.C., però fou a Síria on s'inventà el bufat.

Importat d'Egipte pels llatins, es fabricava a Roma, on era treballat i cisellat com la plata. Els bizantins li donaren l'aparença i el color de les pedres precioses. Al segle XIII, Venècia esdevingué el centre occidental de l'art de fabricar vidre. Durant el segle XIX es perfeccionaren i s'industrialitzaren els forns.

Actualment, el avanços tècnics han renovat totalment els processos de fabricació.

Per fabricar 1000 kg. de vidre es necessiten 1240 kg. de primeres matèries i es gasten més de 300 kg. de

petroli per fer funcionar la màquina. A l'Estat Espanyol es fabriquen cada any més de 2750 milions de botelles de vidre.

Si separem aquest vidre i el portam a la fàbrica on es tria, es tritura i es neteja, obtenim el calvin-vidre triturat que serveix per fabricar vidre nou. Per això cal reciclar-lo el màxim, ja que l'energia que s'estalvia del reciclatge d'una botella pot mantenir encesa una bombeta de 100 W. durant 4 hores.

Reciclant el vidre estalviam també primeres matèries; 1 kg. de calcin substitueix 1200 kg. de primeres matèries i estalviam energia en el procés de fabricació. Els forns treballen a menys temperatura.

Reciclant el vidre ajudam a millorar les condicions ecològiques del nostre entorn. El vidre generat a partir de material reciclat redueix la contaminació atmosfèrica relacionada amb el procés en un 20% i la conta-

minació de l'aigua un 50%.

Les botelles no retornables consumeixen tres vegades més d'energia que les retornables.

A causa del temps que el vidre es torba a descompondre's, la botella que tiram avui pot continuar a l'abocador l'any 3000. De tota manera, volem dir que més eficaç encara que reciclar és reutilitzar. Tradicionalment, el vidre s'ha reutilitzat. Tot i que vivim l'època dels envassos no retornables, n'hi ha que els podem retornar, aquests un cop nets, es tornen a fer servir. La reutilització representa un estalvi energètic més gran que el reciclatge. Per això, és important utilitzar al màxim envasos retornables.

Entre un producte amb envàs retornable i un altre d'envàs rebutjable, decantat't pel primer. Abans de llençar una botella, mira si et serveix per a res.

PSM-Nacionalistes de Mallorca



El dia 26 de març es va presentar al públic el llibre que en Josep Cortès i n'Ignasi Umbert han elaborat sobre el C.D. Cardassar. L'acte, molt ben organitzat pel club de futbol, va tenir lloc a la sala d'exposicions de *Sa Nostra*, que es veié adornada amb fotografies antigues del Cardassar i amb diversos trofeus guanyats pel club llorenç.

De la presentació se'n va cuidar el periodista Jacint Planas i Santmartí, autor també del pròleg del llibre, qui resaltà la importància d'haver recollit les dades de l'equip, ja que no té constància que, exceptuant el Mallorca, hi hagi altre club a l'illa que tenguí publicada la seva història. Els autors també agafaren la paraula per agrair la col·laboració de totes les persones que els havien facilitat dades, i l'acte, que s'havia obert amb unes paraules del president del Cardassar, Gabriel Servera, va concloure amb unes altres del regidor d'esports Bartomeu Mestre. El president, en nom del club, va obsequiar els autors del llibre amb una placa d'argent i una insígnia d'or, insígnia amb la que



també complimentà el presentador de l'acte. En haver acabat, l'equip de futbol oferí un refresc als assistents.

El llibre comença amb uns antecedents que assenyalen que el futbol a Sant Llorenç es va introduir gràcies a l'església, ja que foren els *Exploradors* els primers que s'entretengueren pegant cokes a una pilota.

A continuació segueix un llarg ca-

pítol sobre l'evolució històrica, que esmenta equips, camps, entrenadors, resultats, locals socials, indumentàries, anècdotes i etapes del Cardassar al llarg dels darrers prop de setanta anys, tot il·lustrat amb fotografies de cada època.

Tot seguit hi ha un capítol dedicat al Cardassar avui, amb la directiva i la resta d'equips de categories inferiors que formen el club.

El següent tracta dels llorençins que han sobresortit fora-poble, ja sigui jugant a futbol, ja exercint tasques de gestió o presidència d'altres clubs de l'illa.

No es deixen tampoc de banda les associacions esportives relacionades amb el Cardassar: la Penya, els Juvenils, el bàsquet i el Cocoroco.

Un capítol important és el dedicat al camp municipal, amb especial referència a Joan Llinàs *Es Moleter*, que en els anys cinquanta va regalar els terrenys al poble.

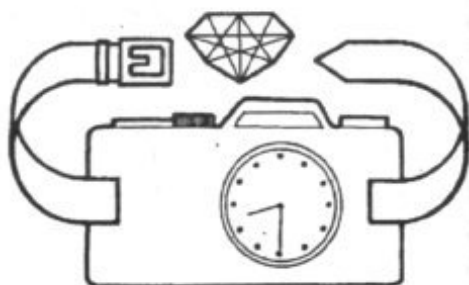
El llibre acaba amb uns quadres-resum que assenyalen els escuts, torneigs, classificacions, presidents i entrenadors que ha tengut el club al llarg de la seva història.

Els interessats el poden aconseguir a la biblioteca municipal i al local social del Cardassar.

Josep Cortès

GARCIA LIS

JOIERIA-RELOTGERIA-FOTOGRAFIA



2x1 EL DOBLE DE FOTOS, PER A QUE PUGUIS COMPARTIR SENSE QUE ET COSTI EL DOBLE. REVELAT PER KODAK AL MILLOR PREU.

GRAN ASSORTIT EN CAMARES, VASES, PEL·LÍCULES, ETC.
FOTOGRAFIA I VÍDEO PROFESSIONAL.
FOTOS DE CARNET AL MINUT

Carrer Major, 47

SANT LLORENÇ

Telèfon 838351